

Різноманітність рослин у природі

Автор: Крутенюк Людмила Анатоліївна

Тема. Різноманітність рослин у природі (водорості, мохи, хвощі, папороті, хвойні, квіткові)

Мета. Формувати уявлення про різноманітність рослин у природі (водорості, мохи, хвощі, папороті, хвойні, квіткові); уміння розрізняти окремі рослини цих груп, розуміти цінність їх у природі. Виробляти уміння узагальнювати, робити висновки, оцінювати результати діяльності (самооцінювання і взаємооцінювання). Виховувати пізнавальний інтерес до вивчення рослин, бережне ставлення до природи рідного краю, виховувати взаємоповагу у спільній діяльності.

Хід уроку

I. Перевірка домашнього завдання (тести)

1. За якою ознакою всі рослини поділяються на дерева, кущі, трави?

а) за розмірами; б) за різноманітністю стебел; в) за віком;

2. Яку істотну ознаку мають дерева?

а) одне м'яке соковите стебло;

б) один міцний дерев'яний стовбур;

в) декілька міцних дерев'яних стовбурів;

3. Рослини з м'якими соковитими стеблами – це:

а) квіткові рослини;

в) листяні рослини;

б) трав'янисті рослини;

г) хвойні рослини;

4. На які групи поділяються дерева за зовнішньою будовою листків?

а) високі і низькі; б) молоді і старі; в) хвойні та листяні;

5. Хвойними рослинами називають...

а) ті, що ростуть у лісі; б) ті, що мають більш – менш широкі листя;

в) ті, що мають дуже вузькі листки, схожі на голки;

6. Трав'янисті рослини можуть бути:

а) однорічні; б) однорічні і дворічні; в) *однорічні, дворічні і багаторічні*;

7. Які дерева називають листяними?

а) *з широкими листками*; б) з вузькими листками, схожими на голки;

8. До яких дерев належать дерева і кущі?

а) однорічних; б) дворічних; в) *багаторічних*;

9. В залежності від того, до якої групи належить кожна трав'яниста рослина, знайди в кожному ряду «зайву»:

а) соняшник, *суніця*, огірок, квасоля;

б) горох, *морква*, помідор, перець;

10. Який кущ є символом України?

а) бузок; б) *калина*; в) малина.

II. Повідомлення теми і мети уроку

Сьогодні ми продовжимо мандрівку у царство рослин, познайомимося з різноманітними рослинами, що оточують нас усюди. Дізнаємося, на які групи поділяються рослини за будовою.

III. Вивчення нового матеріалу

Розповідь з елементами бесіди.

Всі рослини поділяються на водорості, мохи, хвощі, папороті, хвойні та квіткові рослини.

1. Найпростіші за будовою рослини — це водорості. Як ви думаєте, чому ці рослини так називаються? Де вони живуть? (У воді) Де є вода? (У ставках, озерах, ріках, морях, океанах)

Водорості — мешканці води. Вони живуть у водоймах з прісною водою і в солоній воді морів і океанів. Водорості дуже різноманітні.

Тіло водоростей буває у вигляді кульки, пластинки, ниток. Вони не мають справжніх органів: кореня, стебла, квіток, плодів з насінням.

Зелені водорості живуть біля поверхні води, куди проникає сонячне світло. Вони поглинають з води вуглекислий газ, а виділяють кисень.

Водоростей у морях і океанах дуже багато. Вони постачають нашій планеті кисень, який виробляють у процесі живлення. Він розчиняється у воді, ним дихають всі рослини і тварини водоїм, а також виділяється у повітря, і ним дихають усі живі організми.

У морі росте морська трава зоспера, яку використовують на корм худобі.

Люди використовують ламінарію як продукт харчування та у косметичній галузі.

Агар – агар використовують при виготовленні мармеладу, зефіру, желе, цукерок.

2. Друга група рослин — мохи.

Мохи — невеличкі рослини, що ростуть у вологих лісах, на болотах. У них є стебло і листки, але немає кореня, квіток, плодів з насінням. Нові рослини виростають з дуже дрібних коричневих спор, які утворюються у коробочках на верхівках рослин.

Мохи мають дивовижну витривалість. Вони витримують висушування навіть протягом кількох років, швидко оживаючи при зволоженні. Разом з тим вони спроможні переносити і довготривале затоплення, і значні температурні коливання.

Найпоширеніші в Україні мохи – сфагнум і зозулин льон.

3. Хвоці. Багаторічні трав'янисті рослини, які походять від давніх велетенських хвоців, що росли на Землі мільйони років тому. Розмножуються за допомогою спор, бо квіток і плодів з насінням не мають. Ростуть на луках.

4. Папороті. Мільйони років тому були велетенськими деревами і утворювали на Землі дрімучі ліси. Зараз це багаторічна трав'яниста рослина.

Папороть квітів не має, тому розмножується спорами або кореневищем.

5. Хвойні рослини.

Хвойні рослини мають усі органи, крім квіток і плодів.

Листя у вигляді хвої. Насіння утворюється у шишках.

Хвойні рослини - це дерева і кущі.

До хвойних дерев належать ялина, сосна, модрина (єдине хвойне дерево, яке на зиму скидає хвою), смерека.

До хвойних кущів належить тис ягідний, ялівець звичайний.

6. Квіткові рослини. Найбільш чисельна група рослин. Всі квіткові рослини мають корінь, стебло, листки, квітки, плоди з насінням. Серед квіткових рослин є дерева, кущі, трав'янисті рослини.

IV. Закріплення вивченого матеріалу. (Робота в групах). З'єднай стрілками.

Дерева, кущі та трав'янисті рослини,
які розмножуються насінням, що
утворюється з квіток, - це ...

Водорості□

Дерева і кущі, які розмножуються насінням,
що утворюється в шишках, - це ...□□

Мохи□

Рослини, які мають лише стебло і листки
папороті□
та розмножуються спорами, - це ...□

Хвоці та

Рослини, які живуть у воді й не мають
□
органів, - це...□

Хвойні рослини

Багаторічні трав'янисті рослини,
рослини□
які розмножуються спорами, - це ...□

Квіткові

V. Домашнє завдання □Опрацювати статті с. 115 - 120□